

ЗАСТОСУВАННЯ УДОСКОНАЛЕНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НА ВІВЦЕФЕРМАХ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ВИСОКОЯКІСНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Михайлець А.Б.,

Фастівець О.,

Корж В.О.,

Пащенко С.А.

студенти 2 курсу ОКР «Магістр»

інженерно-технологічного факультету

Полтавський державний аграрний

університет, м Полтава, Україна

Велит І.А.,

кандидат технічних наук, доцент кафедри
технології та засоби механізації аграрного

виробництва, доцент

Полтавський державний аграрний

університет, м Полтава, Україна

Однією з важливих передумов розвитку вівчарства в сучасних умовах є його послідовна інтенсифікація, заснована на передовій технології і застосуванні технічних засобів, що забезпечують механізацію всіх трудомістких виробничих процесів [1].

У різних регіонах нашої країни вівчарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Вівці дуже гарно пристосовуються до пасовищного утримання, поїдаючи низькорослу, зріджену траву. Тварини мають високу плодючість і багатоплідність. При задовільних умовах годівлі й утримання від 100 вівцематок можна отримувати за рік 130 – 280 ягнят. Найважливіша особливість овець – велика адаптивність до різноманітних кліматичних та кормових умов. Їх можна розводити у господарствах різного виробничого напрямку на всій території України. Розвиток вівчарства дає змогу інтенсивно вирішувати м'ясну проблему в країні. Останнім часом вівчарство в Україні різко скоротилося. Це пояснюється переходом до ринкової економіки, що породжує багато загальнодержавних проблем, основні з яких невідповідність цін, енергетичну кризу.

В роботі проаналізовані регіони де розвинена галузь вівчарства. В Україні найбільше овець вирощують в степовій зоні, у Карпатах і районах Лісостепу та Полісся. У 1990 р. поголів'я овець в Україні було доведено до 9 млн, вироблялося 30,1 тис. тон вовни і 44 тис. тон баранини. У Тернопільській, Рівненській, Запорізькій і Кримській областях діяли міжгосподарські об'єднання з виробництва продукції вівчарства. Більш як 300 колгоспів спеціалізувалися на вівчарстві, частка яких у виробництві вовни становила 40 %. Було побудовано 40 комплексно механізованих ферм на 5 тис. вівцематок.

Україна за статистичними даними поки що перебуває у групі держав імпортерів продукції вівчарства, проте її ресурси і споконвічні традиції дають надію на краще. Основна мета вівчарства - одержання вовни та пісного високоякісного м'яса. Кращим є м'ясо молодих тварин у віці до року. Воно має

ніжну консистенцію і приємне на смак. М'ясо овець і кіз за статтю і віком не розрізняють.

Інтенсивність приросту живої маси ягнят досить висока. Ягнята вітчизняни порід овець 2 – 3-місячного віку досягають живої маси 14 – 15 кг, у віці 4 – 5 міс — 23 – 26, у 6 – 8 міс — 27 – 35 кг. Тушки забитих ягнят відповідають за якістю і хімічним складом дієтичному м'ясу — ягнятині, яка користується великим попитом у населення. Через кризовий стан вівчарства та брак науково обґрунтованих стандартів і технічних вимог на м'ясо молочних ягнят та молодняку овець вівчарські господарства не займаються спеціальною відгодівлею ягнят у віці 2 – 10 міс. Проте туші молочних ягнят масою 4,6 – 6,3 кг, а молодняку 8,5 – 17,5 кг мають повні товарні якості і за наявністю відповідного стандарту можуть бути реалізовані на ринку. Це підтверджується достатньо високим індексом м'ясності молочних ягнят (2,7 – 4,0) та молодняку (2,3 – 4,0).

Таблиця 1 – Жива маса ягнят і молодняку овець залежно від категорії вгодованості, кг

Категорія вгодованості	Молочна ягнятина у тварин віком 14 діб — 3міс	Дієтична ягнятина у тварин віком 4 – 5 міс	Делікатесна ягнятина у тварин віком 6 – 8 міс	Ягнятина у тварин віком 9 – 18 міс
Вища	18 і більше	28 і більше	40 і більше	50 і більше
Середня	Від 12 до 18	Від 18 до 28	Від 29 до 40	Від 40 до 50
Нестандартна	До 12	До 18	–	–

Ягнята віком 17 – 18 міс мають дуже високі м'ясні якості. Забійний вихід м'яса у них на 6 – 16 % вищий, ніж у ягнят 6 – 8 міс, а м'ясність — 3,0 – 4,0 кг м'якоті на 1 кг кісток. Дані вирощування ягнят у товарних господарствах свідчать про те, що від них і в ранньому віці у виробничих умовах можна мати високоякісне пісне м'ясо, яке містить 15,9 – 21 % протеїну. На таке м'ясо існує великий попит[2].

Для отримання високоякісної продукції тваринництва необхідно роздавати вівцям високоякісний збалансований корм з використанням механізованого обладнання. При об'ємній масі силосу 250-300, сіна 45-50, концентрованих кормів 600-650 кг / м³ об'ємна маса кормової суміші складає 200-250 кг/м³. Для забезпечення кормами отари 650-700 голів необхідними порціями корму необхідний кормороздавач, ємність кузова якого складає 2,5-3,5 м³.

Для кормороздавачів КТУ-10, РММ-5 загальна довжина складає 9,5-10м. Для такого кормороздавача потрібен кормовий прохід шириною 2,5-3,0 м, а тамбури повинні будуватись довжиною не менше 10-12 м и шириною 5-6м. Крім того механізація роздачі кормів агрегатами КТУ-10, РММ-5, КУТ-3А ускладняється тим, що вони не придатні для роздавання розсипних гранульованих видів кормів [3,4]. Результати проведеній досліджень показали, що при роздачі за допомогою РММ-5, КУТ-3А гранули та брикети додатково повторно дрібняться, руйнується первісна форма, в результаті чого порушується

рівномірність видачі корму в годівниці. Запропоновано нову конструкцію кормороздавача на базі Minos [5].

В ході експерименту на основі обліку якості різних видів корму, аналізу умов роботи мобільних кормороздавачів, приведено порівняльну характеристику кормороздавачів, які використовуються на вівцефермах (Таблиця 1).

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика різних типів кормороздавачів

Показники	Параметри кормороздавачів			
	КТУ-10	РСП-10	РММ-5	Експеримент зразок
Подача маси проти , кг/погон.м.	5,2-7,2	4,1-45,4	2,1-4,1	0,5-9,5
Об'єм кузова	10	10	5	1,5
Вантажопід'ємність,кг	3300	2950	1750	700
Металоємність	2,5	2,9	2,5	1,3
Ширина кормового проходу,м	2,5	2,7	2,5	1,5

Порівняльна оцінка кормороздавачів, свідчить про використання корисної площі всередині кошари, при використанні удосконаленого кормороздавача досягає 80-85% порівняно з 60-65%. Видача кормової суміші на 1 пог. метр довжини годівниці регулюється від 0,5 до 9,5 проти 2,1 до 45,4 кг/погон.м. Загальна довжина кормороздавача зменшується в 3 рази, металоємність на 1 т корму, що роздається в 1,3-1,7 рази.

При утриманні на вівце комплексі 2500-3000 голів овець для механізації процесу роздавання кормової суміші можна використовувати кормороздавачі КТУ-10, РММ-5 на вигульно-кормових майданчиках, а запропонований експериментальний з відповідним об'ємом кузова задовольняє отару 650-700 голів. Його також можна використовувати в цехах ягніння та вирощування народжених ягнят.

Список використаних джерел

1. Сухарльов Б.О., Дерев'янка О.П. Вівчарство. Х.: Еспада, 2003. С. 75 – 104.
2. Штомпель М.В., Вовченко Б.О. Технологія виробництва продукції тваринництва. Навчальний посібник. Київ.«Вища освіта», 2005, с.344.
3. Бусенко О.Т. Технологія виробництва продукції тваринництва: Підручник / О.Т. Бусенко, В.Т. Соколюк, М.В. Штомпель та ін.; За ред. О.Т. Бусенка. К.: Аграрна освіта, 2001.
4. Велит І.А., Іванкова О.В., Бовсуновський В.М., Бурлака О.А. Машина та обладнання для кормоприготування на малих фермах. Навчальний посібник. 2019. Полтава. Соу-Print. С. 91.
5. Скиба М.М., Дорохін Р.С., В.О. Луняк., Велит І.А. Ефективність механізації приготування кормів на сімейній молочній фермі з використанням кормороздавачів – змішувачів / М.М. Скиба, Р.С. Дорохін, В.О. Луняк, І.А. Велит

// Вчені записки Таврійського національного університету. Серія «Технічні науки». Том 31 (70) № 5, 2020. С.5-12.